

Bəbə səhnəsi... Şirinləşən "Qoğal"

Balaların diqqətini cəlb etmək çətindir - deyirlər. Müasir smartfon və planşetləri barmaq toxunuşu ilə idarə edən, istədiyi cizgi filmi tapıb baxan, böyükklərə bu bilikləri ilə dərs keçməyə hazır olan indiki uşaqları təəccübləndirmək həqiqətən sadə deyil. Ona görə bir neçə gündür ki, sosial şəbəkələrdə gördüyüm elan-

lar məndə maraq doğursa da, bir az da skeptik yanaşdım. Gənc Tamaşaçılar Teatrı bapbalaca bəbələr üçün "Bəbə səhnəsi" yaradıbmış. Teatr verdiyi elanda qeyd edir ki, bu yeni səhnə əsərindən körpələrlə bərabər, onların anaları da zövq ala biləcəklər. Həm də tamaşa lap kiçik yaş qrupları üçün nəzərdə tutulub... Doğrusu, kafedə, yığıncaqda, dost məclislərində müasir anaların uşaqları susdurmaq və başını qatmaq metoduna fikir verəndə qanım qaralır. Dincəlmək istəyən gənc ana mənşəyi, mənası, ideyası bilinməyən oyun və cizgi filmlərinin, video materialların bol olduğu telefonu, planeşti verir balasına, vəssalam. Bununla da məsələ bitdi. Ona görə belə çətin və təzadlı vaxtda "Bəbə səhnəsi"nin balalara və onların analarına necə təsir edəcəyi çox maraqlıdır...

Bir neçə il öncə şəhəri tək-tənha dolaşib sonra uşaqlar üçün tamaşaya bilet almağım və balacalara qoşulub yalqızlığımı unutmamı yadıma düşür. Məncə, hər adamın özü üçün uydurduğu bir nağıla ehtiyacı var. Bəlkə çağdaş insanın özünə qapanması, məmnuniyyət duyğusunu itirməkdə olması da elə nağılların sıradan çıxması ilə bağlıdır. Yadımdadı, balaca olanda Cırtanın, Göyçək Fatimənin, Məlik Məmmədin nağılını davam etdirirdim öz ələməmdə. Uşaqlığımda Naxçıvanda keçib və bu yerlərin sət, cod təbiətini rəngləməyə məhz nağıllar ələməm imkan verirdi. Mənə elə gəlirdi ki, Batabat da, Əshabi-Kəhf də, İlandağ da sevimli qəhrəmanlarımızın

oylaqlarıdır. Məsələn elə İlandağın adı ilə bağlı bir neçə rəvayət var. Atam deyirdi ki, dağda və ətraf yerlərdə ilan çox olduğuna görə yerli adamlar buranın adını İlandağ qoyublar. Başqa varianta görə, keçmiş zamanlarda İlandağ adlanıb. Dağa bu adı Nuh peyğəmbər veribmiş. O, öz gəmisi ilə üzərkən qarşısına çıxan bütün dağlara adlar qoyurmuş. Əfsanəyə görə, Nuh peyğəmbərin gəmisi zərbə ilə dağa dəyib və dağ zirvəsi ikiyə parçalanıb. Bu səbəbdən dağ Haçadağ adını alıb. Amma niyəsə bu izahların heç birini qəbul etmirdim... Mənim öz rəvayətim, öz nağılım vardı. Ola bilməzdi ki, bu dağın arxasında Təpəgöz gizlənmişin... Ola bilməzdi ki, onu ram edən və cəngindən qurtulan igid bir gözəllə birgə xoşbəxtliyinə qovuşmasın. Yəqin zalım Təpəgöz də qəzəbindən elə zərblə vurub ki, dağ haçalanıb... Gördüyüm hər yer, hər gözəlliklə bağlı öz nağılımı uydur-

rurdum. İndi yaşımın bu çağında qızlarımı müşahidə edirəm və düşünürəm çağdaş nəsilə xoşbəxt sonluğa inam mütləq aşılmalıdı. Nağıl da elə buna görə lazımdı ki, Xeyirin qələbə çalacağına inansın balalar. Axı yaşa dolduqca onsuz da itirə-itirə gedirik inamlarımızı. Amma uşaqlıq yaddaşımızda hər şeyin yaxşı olacağına ümid, əminlik qalacağına, bu, bir ömür fayda verəcək, təsəlli olacaq şübhəsiz. Ona görə Gənc Tamaşaçılar Teatrının "Bəbə səhnəsi" və balalarımıza lap erkən ya-

şından, özü də belə fərqli formatda nağıl danışmaq və göstərmək ideyası alqışa layiqdir. Mənimçün sə maraqlı olan yaradıcı heyətin belə, dediyim kimi qəliz zamanda körpələri necə, hansı üsullarla cəlb edəcəyidir...

Beləliklə, oktyabrın 22-də "Bəbə səhnəsi"ndə ilk tamaşanın premyerası baş tutdu. Xalq nağılı "Qoğal"ın motivləri əsasında hazırlanan səhnə əsərinin quruluşçu rejissoru Elşad Rəhimzadədir. Tamaşada gənc aktrissalar Sa... birə Abdullayeva və Hökümə Rəhimzadə rol alıblar.

Tamaşa nağıl estetikasında qurulub. Teatrın foyesində cə sərilməmiş xalılar, yumşaq mütəkkələr və şirin oyuncaqlar ilk dəqiqələrdən sehrli bir ab-hava yaradır. Bu dəfə şirinləşən və tamam

başqa xarakterdə görünən Qoğalın nağılı başlamazdan öncə Elşad və Hökümə Rəhimzadələr yumşaq oyuncaqların rəqsini nümayiş etdirirlər. Bu, sadə bir kukla tamaşası deyil. Burda oyuncaqlar uşaqların şəxsi əşyası, dostu, doğması kimi lap yaxındadırlar və onları şənləndirirlər. Sonra elə balaca tamaşaçıların gözü önündə açılan nağıl kitabının üzərində danışılan və göstərilən hadisə uşaqlara möcüzəvi təsir edir. Evdə yazmadıqları daşdivar qoymayan, dəcellikləriylə son damla enerjimizi tū-

kəndirən qızlarıma baxdıqca heyrətlənirəm. Sehrilənmiş kimidirlər sanki, nağılı dinləyirlər, ətraflarındakı uşaqlara qoşulub sevinirlər, aktyorlara sual verir və Qoğala kömək etməyə çalışırlar. Sən demə, mümkünmüş, indiki nəsə də nağıl danışmaq, onları ayrı bir dalğaya kökləmək olarmış, sadəcə doğru-düzgün yolunu tapmaq lazımmış. Rejissor Elşad Rəhimzadə tamaşadan öncə müsahibə verərkən elə bunu deyirdi. O, hesab edir ki, sənətlə lap erkən yaşlarında tanışlıq balacaların estetik zövqünün tərbiyə olunmasında çox vacibdir:

“Çərçivə və sərhəd tanımayan teatr sənəti, dövrə, zamana uyğun, məkandan asılı olmayaraq yaşayib inkişaf etməlidir. Cəmiyyətdə sənət təbliğatını aparmaq üçün tamaşaçıları kiçik yaşlarından teatra cəlb edərək, onların düşüncələrinə təsir vacibdir. Bu niyyətlə, Gənc Tamaşaçılar Teatrında yeni yaranan “Bəbə səhnəsi”ndə balacalar üçün nağıllar və hekayələr əsasında, qədim teatr növlərinin, Kukla, Maska və Maket üslublarının əsasında tamaşalar təqdim etməyimiz faydalı olacaq. Bu layihənin ideya müəllifi teatrın direktoru Naidə xanım İsmayılzadədir. Biz düşünürük ki, gələcəkdə Azərbaycan teatrlarında yeni nəsil tamaşaçı

kütləsinin yaranmasında bu eksperimental tamaşaların rolu böyük olacaq. Müasir texnologiya dövrü olmağına baxmayaraq, canlı ünsiyyəti özündə qoruyub saxlayan yeganə vasitə teatrdır. Rənglərin, nağılların sehrli aləminə həm balacaları, həm də onların analarını dəvət edirik”.

Qeyd edim ki, tamaşanın rəssamları Şahin Hüseynli və Pərvanə Məmmədova rəngləri o qədər dəqiq seçmişdilər ki, lap xəyallarında rənglədiyim dünya gözümün önünə gəlirdi. Tamaşa bitəndən sonra da getmək istəməyən, aktyorlara qoşulub şəkillər çəkdirən, yəni oyuncaqlarla təmas arzulayan balacalar - bütün müşahidə etdiklərim sanki elə öz nağılımın davamı idilər. Hətta yumşaq xalının üstündə gezişmək üçün ayaqqabılarını çıxarıb dəcəllik edən körpələr də diqqətimdən yayınmadılar. Axı mənəvi dünyamız nə qədər zənginləşirsə, o qədər azad və sərbəst olur. Və bu gün gördüyümüz tamaşa, onun elə göz önündə olan təsiri də balalarımızın tərbiyəsində sənətin əhəmiyyətini göstərir... Mən qızlarımın öləndən tutub teatrdan çıxıram, bir anlıq onların yaşadı oluram sanki. Ya mən onlar kimi uşaq, ya da onlar mənə kimi böyük, yetkin...